

15

NPR Ostrov orliaka morského

NPR Ostrov orliaka sa nachádza v katastrálnom území obce Baka v inundačnom území Dunaja. Je súčasťou bačianskej ramennej sústavy. Celková rozloha lokality je 22,77 ha. Územie je chráneným územím už od roku 1953, od roku 1994 je národnou prírodnou rezerváciou (platí tu piaty stupeň ochrany). Územie je súčasťou sústavy Natura 2000, nachádza sa v Území európskeho významu Dunajské luhy a Chráneného vtáčieho územia Dunajské luhy. NPR Ostrov orliaka morského predstavuje v súčasnej dobe jeden z posledných zvyškov prirodzených, pravidelne zaplavovaných dunajských lužných lesov a je biotopom vzácných a existenčne ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

Lokalita sa vyznačuje cennými ukážkami mäkkého lužného lesa (*Salicion albae*) s prevahou vrby bielej (*Salix alba*) a vrby krehkej (*Salix fragilis*). Na trvale zamokrených pôdach sú časté ich poliehavé formy. Účasť topoľov - topoľa bieleho (*Populus alba*) a topoľa čierneho (*Populus nigra*) v stromovej etáži je celkovo nižšia, osídľujú najmä vyššie polohy v pobrežnej zóne a relatívne suchšie plochy. Pomerne malé zastúpenie má šľachtený topoľ (*Populus x canadensis*) s mladými jedincami najmä na južnej časti územia. Krovinná etáž je veľmi chudobná na druhy, tvoria ju zväčša výmladky stromov a ojedinelé exempláre bazy čiernej (*Sambucus nigra*). Bylinný porast vytvára väčšiu časť roka dobre zapojené porasty, v ktorých sa uplatňuje malý počet druhov s dominantným zastúpením prhlavy dvojdomkej (*Urtica dioica*), menej sa vyskytuje zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), ostružina ožinová (*Rubus caesius*), lipnica pospolitá (*Poa trivialis*), horčiak pieprový (*Persicaria hydropiper*) a horčiak riedkokvetý (*Persicaria dubia*). Miestami, najmä v mladších porastoch, sa rozširujú alochtónne druhy ako astra novobelgická (*Aster novi-belgii*), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*) alebo hviezdňík ročný (*Stenactis annua*). Lokálne sa vyskytujú malé depresie s bohatými zárastmi trste obyčajnej (*Phragmites australis*) a močiarnou vegetáciou.

Lokalita je jedným z 3 najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov ako orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), beluša malá (*Egretta garzetta*), haja tmavá (*Milvus migrans*), bučačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), čajka čiernohlavá (*Larus melanocephalus*), rybár riečny (*Sterna hirundo*) a je jedným z 5 najvýznamnejších pre hniezdenie druhov kačica chrapačka (*Anas querquedula*), kalužiak červenonohý (*Tringa totanus*), hrdzavka potápavá (*Netta rufina*) a kačica chriplavka (*Anas strepera*). V území pravidelne zimujú migrujúce populácie druhov ako potápač malý (*Mergus albellus*), chochlačka vrkočatá (*Aythya fuligula*), chochlačka sivá (*Aythya ferina*) a hlaholka severská

bobor vodný
(*Castor fiber*)

(*Bucephala clangula*). Územie pravidelne navštevuje počas migrácie viac ako 20 000 a počas zimovania viac ako 70 000 jedincov viacerých vodných druhov vtákov. Ďalej je územie NPR významným hniezdiskom pre ľabtušku poľnú (*Anthus campestris*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), kaňu močiarnu (*Circus aeruginosus*) a brehuľu hnedú (*Riparia riparia*).

Z druhov euópskeho významu priamo v NPR už viac rokov po sebe úspešne hniezdi 1 pár orliakov morských (*Haliaeetus albicilla*). V mesiaci marec sedí samica na znáške, mláďatá sa liahnu v priebehu, resp. koncom apríla a výchova mláďat na hniezde trvá až do konca mája, resp. do polovice júna. Preto je nutné obmedziť pohyb osôb v hniezdnom poraste.

V biotopoch ramennej sústavy Dunaja boli zistené aj viaceré vzácne a ohrozené druhy hmyzu, napr. lumčíky, vážky a chrobáky. Osobitne významné je územie z hľadiska malakofauny - 114 druhov zo 150 lokalít Žitného ostrova (Lisický, 1992). Na lokalite bolo zaznamenaných 31 druhov vtákov, z toho 22 hniezdičov. Z cicavcov sa na území rezervácie vyskytujú napríklad hlodavce (*Clethrionomys glareolus*, *Apodemus sylvaticus*, *A. flavicollis*), hmyzožravce (*Talpa europaea*, *Sorex minutus*, *S. araneus*), párnokopytníky (srnec, jeleň, sviňa a mäsožravce (*Mustela nivalis*, *Martes martes*, *Vulpes vulpes*). Z európsky významných druhov cicavcov sa na hranici NPR v blízkosti dunajského ramena vyskytuje bobor vodný (*Castor fiber*) a vydra riečna (*Lutra lutra*).

Lokalita je ohrozená najmä intenzívnymi lesohospodárskymi aktivitami na blízkom okolí a taktiež vysychaním depresí na ostrove v dôsledku vybudovania VDG Gabčíkovo a sčasti aj drenážneho efektu starého koryta Dunaja, čo spôsobuje pokles hladiny podzemnej vody a postupné vysychanie pôvodných mokradí. V súčasnosti v rámci projektu *Ochrana vtáctva Podunajska* sa realizuje potrebné zamokrenie územia obnovením prítokového kanála do lokality Ostrov orliaka morského, pripojením oddelených ramien k hlavnej ramennej sústave a odstránením rôznych prekážok.

kaňa močiarna
(*Circus aeruginosus*)

orliak morský
(*Haliaeetus albicilla*)